तथैव मलदिग्धाङ्गीं परिष्वज्य शुचिस्मितां। सुचिरं पुरुषव्याघ्र तस्थौ शोकपरिप्लुतः।
ततः सर्व्वं यथावृत्तं दमयन्त्या नलस्य च। भीमायाकथयत् प्रीत्या वैदर्भीजननी नृप।
ततोऽब्रवीन्महाराजः कृतशौचमहं नलं। दमयन्त्या सहोपेतं कल्यं द्रष्टा सुखोषितं।
ततस्तौ सहितौ रात्रिं कथयन्तौ पुरातनं। वने विचरितं सर्व्वमूषतुर्मुदितौ नृप।
गृहे भीमस्य नृपतेः परस्परसुखैषिणौ। वसेतां हृष्टसङ्कल्पौ वैदर्भी च नलश्च ह। २००५
स चतुर्थे ततो वर्षे सङ्गम्य सह भार्य्यया। सर्व्वकामः सुसिद्धार्थो लब्धवान् परमां मुदं।
दमयन्त्यपि भर्त्तारमासाद्याप्यायिता भृशं। अर्द्धसञ्जातशस्येव तोयं प्राप्य वसुन्धरा।
सैवं समेत्य व्यपनीय तन्द्रां शान्तज्वरा हर्षविवृद्धसत्त्वा। रराज भैमी समवाप्तकामा शीतांशुना रात्रिरिवोदितेन।
इतिश्री महाभारते आरण्यपर्व्वणि नलोपाख्यानपर्व्वणि नलदमयन्तीमेलने षट्सप्ततोऽध्यायः॥ ७६॥
॥ बृहदश्व उवाच॥ अथ तां व्युषितो रात्रिं नलो राजा स्वलङ्कृतः। वैदर्भ्या सहितः काले ददर्श वसुधाधिपं।
ततोऽभिवादयामास प्रयतः श्वशुरं नलः। ततोऽनु दमयन्ती च ववन्दे पितरं शुभा। २०१०
तं भीमः प्रतिजग्राह पुत्रवत् परया मुदा। यथाऽर्हं पूजयित्वा च समाश्वासयत प्रभुः।
नलेन सहितान्तत्र दमयन्तीं पतिव्रतां। तामर्हणां नलो राजा प्रतिगृह्य यथाविधि।
परिचर्य्यां स्वकां तस्मै यथावत् प्रत्यवेदयत्। ततो बभूव नगरे सुमहान् हर्षजः स्वनः।
जनस्य सम्प्रहृष्टस्य नलं दृष्ट्वा तथागतं। अशोभयच्च नगरं पताकाध्वजमालिनं।
सिक्ताः सुमृष्टपुष्पाढ्या राजमार्गाः स्वलङ्कृताः। द्वारि द्वारि च पौराणां पुष्पभङ्गोपकल्पिताः। २०१५
अर्चितानि च सर्व्वाणि देवतायतनानि च। ऋतुपर्णोऽपि शुश्राव बाहुकच्छद्मिनं नलं।
दमयन्त्या समायुक्तं जहृषे च नराधिपः। तमानाय्य नलं राजा क्षमयामास पार्थिवं।
स च तं क्षमयामास हेतुभिर्व्वुद्धिसम्मतः। स सत्कृतो महीपालो नैषधं विस्मिताननः।
उवाच वाक्यं तत्त्वज्ञो नैषधं वदताम्वरः। दिष्ट्या समेतो दारैः स्वैर्भवानित्यभ्यनन्दत।
किञ्चित्तु नापराधन्ते कृतवानस्मि नैषध। अज्ञातवासं वसतो मद्गृहे वसुधाधिप। २०२०
यदि वा बुद्धिपूर्व्वाणि यद्यबुद्ध्याऽपि कानिचित्। मया कृतान्यकार्य्याणि तानि त्वं क्षन्तुमर्हसि।
॥ नल उवाच॥ न मेऽपराधं कृतवांस्त्वं स्वल्पमपि पार्थिव। कृतेऽपि च न मे कोपः क्षन्तव्यं हि मया तव।
पूर्व्वं ह्यपि सखा मेऽसि सम्बन्धी च जनाधिप। अतऊर्द्ध्वन्तु भूयस्त्वं प्रीतिमाहर्त्तुमर्हसि।
सर्व्वकामैः सुविहितैः सुखमस्युषितस्त्वयि। न तथा स्वगृहे राजन् यथा तव गृहे सदा।
इदञ्चैव हयज्ञानं त्वदीयं मयि तिष्ठति। तदुपाकर्त्तुमिच्छामि मन्यसे यदि पार्थिव। २०२५
एवमुक्त्वा ददौ विद्यामृतुपर्णाय नैषधः। स च तां प्रतिजग्राह विधिदृष्टेन कर्म्मणा।
गृहीत्वा चाश्वहृदयं राजन् भाङ्गासुरिर्नृपः। निषधाधिपतेश्चापि दत्त्वाऽक्षहृदयं नृपः।
सूतमन्यमुपादाय ययौ स्वपुरमेव ह। ऋतुपर्णे गते राजन् नलो राजा विशाम्पते।
नगरे कुण्डिने कालं नातिदीर्घमिवावसत्।
इतिश्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि नलोपाख्यानपर्व्वणि ऋतुपर्णस्वदेशगमने सप्तसप्ततोऽध्यायः॥ ७७॥